

საქმე №3-----

საქმე №3/4707-18

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი

ლ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

29 ოქტომბერი, 2018 წელი

ქ.

თბილისი

**თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა
კოლეგია
მოსამართლე - ლეილა გოგიშვილი
სხდომის მდივანი - ანა მგელაძე**

მოსარჩელე- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის
პოლიციის დეპარტამენტი

წარმომადგენელი- მ-----

მოპასუხე - შპს „ნ-----“

წარმომადგენლები - პ----- (დირექტორი), თ-----ე

დავის საგანი - თანხის ანაზღაურება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

**1.1. მოპასუხე - შპს „ნ-----ს“ საქართველოს შინაგან საქმეთა
სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ
დაეკისროს დაცვის მომსახურების დავალიანების სახით - 1583,24
ლარის ანაზღაურება.**

მოსარჩელის განმარტებით, შპს „ნ-----ის“ დირექტორის განცხადების
საფუძველზე საქართველოს შსს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტსა
(შემდგომში „შემსრულებელი“) და შპს „ნ-----ს“ (შემდეგში „დამკვეთი“)
შორის 2017 წლის 04 მაისს გაფორმებული იქნა N1----- ხელშეკრულება ქ.
თბილისი შ-----ში მდებარე ღამის კლუბის დაცვითი სიგნალიზაციის
სამონტაჟო-საინსტალაციო სამუშაოების (შემდგომში მისი დაცვის მიზნით)

ჩატარების შესახებ.

ხელშეკრულების 3.1.1. პუნქტის თანახმად „შემსრულებელი“ ვალდებული იყო უზრუნველყო „დამკვეთის“ ობიექტზე შესრულებინა დაცვითი სიგნალიზაციის სამონტაჟო-სამუშაოები, რაც დაცვის მიერ შესრულდა ჯეროვნად და სამუშაოს შესრულების შემდგომ 3.2.2 პუნქტის თანახმად გაფორმდა დაცვითი სიგნალიზაციის სისტემის მიღება-ჩაბარების აქტი, სამუშაოს ღირებულებით - 125,48 ლარის ოდენობით, რომელიც მათ დღემდე არ გადაუხდიათ.

მოპასუხის მიერ ასევე არ შესრულდა 2017 წლის 04 მაისს გაფორმებული N1--- ხელშეკრულება „დამკვეთის“ ლამის კლუბში დაცვის შესახებ, სადაც ხელშეკრულების 1.1 და 1.3 პუნქტის თანახმად „შემსრულებელი“ ვალდებული იქნებოდა უზრუნველყო დანაშაულის აღკვეთა „დამკვეთის“ ლამის კლუბში მასში დანერგილი საგანგაშო სიგნალიზაციის (ლილაკის) მეშვეობით ცენტრალურ პულტზე მიღებულ განგაშზე სათანადო რეაგირების გზით, მდებარე ქალაქი თბილისი, შ-----ში. ხელშეკრულების 2.1 პუნქტის თანახმად, დაცვის მომსახურების საფასური თვეში შეადგენდა 300 ლარს დღგ-ს ჩათვლით, ხოლო ხელშეკრულების 2.2 პუნქტის თანახმად, კი ანგარიშსწორება მხარეთა შორის უნდა მომხდარიყო საგადასახდო დოკუმენტის გამოწერიდან 5 საბანკო დღის განმავლობაში. „დაცვამ“ თავისი ვალდებულება პირნათლად შეასრულა, ხოლო „ობიექტის“ მიერ დარღვეულ იქნა ზემოაღნიშნული ხელშეკრულების 2.1. და 2.2 პუნქტები, რამაც გამოიწვია დებიტორული დავალიანების წარმოქმნა და ხელშეკრულების შეწყვეტის დროს შეადგინა 996,78 ლარი.

„დამკვეთი“ დაცვის პოლიციის 2017 წლის 15 აგვისტოს N1----- წერილის საფუძველზე გაფრთხილებული იქნა ხელშეკრულების 05 ივნისიდან შეწყვეტის შესახებ, რის შემდეგაც მხარეთა შორის შეწყდა ხელშეკრულება და გამოიცა სათანადო ბრძანება, რის შემდეგაც ობიექტზე მოიხსნა დაცვითი საგანგაშო სიგნალიზაციის აპარატურა. „ობიექტი“ გაფრთხილებული იქნა არსებული დავალიანების შესახებ თუმცა უშედეგოდ.

ურთიერთშორის გაფორმებული ხელშეკრულების 6.7 პუნქტის თანახმად ხელშეკრულების 2.1 პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში „დაცვა“ უფლებამოსილია მოთხოვოს „დამკვეთს“ პირგასამტეხლოს გადახდა ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე, შეუსრულებელი ვალდებულების 0.2%-ის ოდენობით, რამაც წარმოდგენილი დარიცხვით შეადგინა 460,98 ლარი. პირგასამტეხლო წარმოადგენს სამოქალაქო კოდექსის საფუძველზე განსაზღვრულ პირობას, კერძოდ ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის დამატებით საშუალებას, პირგასამტეხლო მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხაა, რაც მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისთვის.

ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე შპს „ნ-----ს“ სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ გადასახდელი აქვს ობიექტის დაცვის მომსახურების დავალიანება 996,78 ლარი, მონტაჟის 125,48 ლარი და ვალდებულების არაჯეროვანი შესრულებისთვის პირგასამტეხლო 2018 წლის 12 მარტის მდგომარეობით 460,98 ლარი, საერთო ჯამში 1583,24 ლარი.

2.1. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხე შპს „ნ-----ის“ წარმომადგენელმა სარჩელი არ ცნო, მხარი დაუჭირა საქმეზე წარმოდგენილ შესაგებელს და განმარტა, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. 2017 წლის 04 მაისს, შპს „ნ-----სა“ (შემდგომში „დამკვეთად“ წოდებული) და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტს (შემდგომში „დაცვად“ წოდებული) შორის გაფორმდა N1--- ხელშეკრულება, რომლის თანახმად, სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტი იღებდა ვალდებულებას უზრუნველყო დანაშაულის აღკვეთა „დამკვეთის“ ღამის კლუბში (ქ. თბილისი, მთაწმინდა-კრწანისის რაიონი, შ-----) მასში დანერგილი საგანგაშო სიგნალიზაციის (ლილაკის) მეშვეობით, ცენტრალიზებული დაცვის პულტზე მიღებულ განგაშზე სათანადო რეაგირების გზით. დამკვეთი ვალდებული იყო ყოველ საანგარიშო თვეში გადაეხადა დაცვის მომსახურების საფასური თვეში 300,00 ლარი დღგ-ს ჩათვლით.

ამავე ხელშეკრულებით, მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ხელშეკრულების 1.2. პუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში „დაცვა“ უფლებამოსილია მოსთხოვოს „დამკვეთს“ პირგასამტეხლოს გადახდა, ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე, შეუსრულებელი ვალდებულების 0,2%-ის ოდენობით

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 04 მაისის ხელშეკრულება N1--- (ს.ფ. 15-17);

3.1.2. 2017 წლის 04 მაისს, შპს „ნ-----ს“ (შემდგომში „დამკვეთად“ წოდებული), მისი დირექტორის პ-----ის სახით და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის (შემდგომში „შემსრულებლად“ წოდებული) დაცვის ორგანიზაციის სამმართველოს უფროსის მამუკა ლიპარტელიანის სახით, გაფორმდა N1--- ხელშეკრულება, მასზედ რომ „შემსრულებელი“ უზრუნველყოფდა დაცვითი-საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემის სამონატაჟო-საინსტალაციო სამუშაოების შესრულებას „დამკვეთის“ ობიექტზე, რომელიც

მდებარეობს მისამართზე: ქ. თბილისი, მთაწმინდა კრწანისის რ-ნი, შ-----
-----.

ამავე ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოების ღირებულება შეადგენდა 125.48 ლარს, დღგ-ს ჩათვლით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 04 მაისის ხელშეკრულება N1--- (ს.ფ. 12-13);

3.1.3. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის 2017 წლის 11 მაისის N1----- ბრძანების თანახმად, 2017 წლის 11 მაისიდან დაცვის ორგანიზაციის სამმართველოს „125“-ის განყოფილებას დაევალა უზრუნველყო ქ. თბილისში, შ-----ში მდებარე შპს „ნ-----ის“ ობიექტის ცენტრალური დაკვირვების პულტით მომსახურება. დაცვის ორგანიზაციის სამმართველოს „125-ის“ განყოფილებას დაევალა ობიექტის ცენტრალური დაკვირვების პულტის ბაზაში შეყვანა, რიგითი ნომრით N001-2452. ბრძანების შესრულებაზე კონტროლი დაევალა დაცვის ორგანიზაციის სამმართველოს N125 განყოფილების უფროსს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის 2017 წლის 11 მაისის N1----- ბრძანება (ს.ფ. 19);

3.1.4. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის 2017 წლის 21 აგვისტოს N2----- ბრძანებით, შეწყვეტილ იქნა შპს „ნ-----ის“ ობიექტის (ქ. თბილისი, შ-----) ცენტრალური დაკვირვების პულტით მომსახურება. ამავე ბრძანებით დაცვის ორგანიზაციის სამმართველოს „125-ის“ განყოფილებას დაევალა, რომ უზრუნველყო ცენტრალური დაკვირვების პულტის ბაზიდან №001-4209 რადიოგადამცემზე ჩართული ობიექტის გათიშვა და აღნიშნული რადიოგადამცემის დემონტაჟი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის 2017 წლის 21 აგვისტოს N2----- ბრძანება (ს.ფ. 21).

3.1.5. შპს „ნ-----ს“ შსს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის ქ. თბილისის სამმართველოს სასარგებლოდ 2017 წლის 04 მაისის N1--- ხელშეკრულების (მუხლი 2.1 და 6.7) საფუძველზე 2018 წლის 12 მარტის მდგომარეობით ერიცხება დებიტორული დავალიანება, ყოველთვიური მომსახურების - 996.78 (ცხრაას ოთხმოცდათექვსმეტი ლარი და 78 თეთრი) ლარი და პირგასამტეხლო ვადაგადაცილებულ ყოველ დღეზე 0,2% - 460.98 (ოთხასსამოცი ლარი და 98 თეთრი) ლარი, სულ დებიტორი 1457.76 (ათას ოთხას ორმოცდაჩვიდმეტი

ლარი და 76 თეთრი) ლარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2018 წლის 12 მარტის ცნობა დებიტორული დავალიანების შესახებ (ს.ფ. 63);

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმეში არსებული მასალებისა და სხდომაზე გამოცხადებული მხარის ახსნა-განმარტების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის მიერ აღძრული სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2005 წლის 23 მარტის №266 ბრძანებით დამტკიცებული „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის დებულება“; საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი; საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი; საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სასამართლოში ადმინისტრაციული დავის საგანი შეიძლება იყოს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადება, შესრულება ან შეწყვეტა.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ადმინისტრაციულ ხელშეკრულებას წარმოადგენს ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ საჯარო უფლებამოსილების განხორციელების მიზნით ფიზიკურ ან იურიდიულ პირთან, აგრეთვე სხვა ადმინისტრაციულ ორგანოსათან დადებული სამოქალაქო-სამართლებრივი ხელშეკრულება.

სასამართლო განმარტავს, რომ ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია გამოიყენოს საქმიანობის როგორც საჯარო სამართლებრივი, ასევე კერძო სამართლებრივი ფორმები, მათ შორის, დადოს როგორც ადმინისტრაციული, ისე კერძო სამართლებრივი ხელშეკრულება. კონკრეტულ შემთხვევაში,

ადმინისტრაციული და სამოქალაქო სამართლებრივი ხელშეკრულებების გამიჯვნა შესაძლებელია ამ ხელშეკრულებათა მიზნის დადგენის გზით.

6.2. საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2005 წლის 23 მარტის №266 ბრძანებით დამტკიცებული იქნა „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის დებულება“, რომლის პირველი მუხლის თანახმად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - დაცვის პოლიციის დეპარტამენტი (შემდგომში – დაცვის პოლიციის დეპარტამენტი) არის საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მმართველობაში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც საქართველოს პრეზიდენტის 2004 წლის 9 ივლისის №261 ბრძანებულებით შექმნილი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – დაცვის პოლიციის უფლებამონაცვლეა. ამავე დებულების მე-22 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის ამოცანებია კერძო დაცვით საქმიანობაზე კონტროლის განხორციელება, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვა, დადებული ხელშეკრულებების, სახელმწიფო შეკვეთების ფარგლებში მესაკუთრის ქონებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვა მართლსაწინააღმდეგო ხელყოფისაგან.

საქართველოს ადმინისტრაციულ საპროცესო კოდექსის 25¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებასთან, შესრულებასთან და შეწყვეტასთან დაკავშირებული დავები განიხილება საერთო სასამართლოების მიერ ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით.

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, შესაძლებელია ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობა, შეცვლა ან შეწყვეტა ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების გზით. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია კონკრეტული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი ურთიერთობა, რომლის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის გზით მოწესრიგების უფლებამოსილება მას კანონით აქვს მინიჭებული, მოაწესრიგოს ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადების გზით. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული ხელშეკრულების დადებისას გამოიყენება ამ კოდექსის ნორმები და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული დამატებითი მოთხოვნები ხელშეკრულებათა შესახებ.

სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მხარეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 327-ე მუხლის თანახმად, ხელშეკრულება დადებულიად ითვლება თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით. არსებითად ჩაითვლება ხელშეკრულების ის პირობები, რომლებზედაც ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით მიღწეულ უნდა იქნეს შეთანხმება, ანდა რომლებიც ასეთად მიჩნეულია კანონის მიერ.

სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია, მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება. ამავე კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას.

სასამართლო განმარტავს, რომ ვალდებულების ჯეროვანი შესრულება ნიშნავს ვალდებულების შესრულებას კანონითა და ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად, იმ გონიერი მოლოდინის ფარგლებში, რაც შესრულების მიმღებს აღნიშნული ვალდებულების შესრულების მიმართ ჰქონდა. ვალდებულების შესრულების ჯეროვანება ვალდებულების შესრულების მხოლოდ ერთი ან რამდენიმე კანონისმიერი ან ხელშეკრულებისმიერი მოთხოვნის დაცვას არ გულისხმობს, მაგალითად, ვალდებულების უნაკლო (ნივთობრივი, უფლებრივი), ხარისხიან, შეთანხმებული ოდენობით, დათქმულ დროს ან დათქმულ ადგილას შესრულებას. შესრულების ჯეროვანება ყველა ზემოთ დასახელებული ობიექტური ფაქტორის ერთობლიობაა და ვალდებულების ყოველგვარი დარღვევის გარეშე შესრულებას ნიშნავს.

რაც შეეხება კეთილსინდისიერად შესრულებას, აღნიშნული პრინციპი (საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-8 მუხლის მე-3 ნაწილი) არ შემოიფარგლება მხოლოდ ვალდებულების შესრულებით. ყველა კონკრეტული ვალდებულების შესრულებისას კეთილსინდისიერება (სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილი) მოიცავს, როგორც ვალდებულების შესრულებასთან დაკავშირებულ საკითხებს, ასევე კონტრაქტის ინტერესების გათვალისწინებას და დაცვას. მიუხედავად იმისა, რომ კეთილსინდისიერებასა და ჯეროვან შესრულებას შორის ზღვარის გავლება რთულია, მაინც შესაძლებელია გარკვეულ შემთხვევებში მათი დიფერენცირება. ჯეროვნად შესრულების პრინციპი ეხება ვალდებულების შესრულების უფრო კონკრეტულ ასპექტებს, მაგალითად, შეთანხმებულ ხარისხს, ნივთის შესაბამის თვისებებს, რაოდენობას და ა.შ., ანუ ჯეროვან შესრულებაში იგულისხმება შესრულება, რომელიც აკმაყოფილებს შესრულების პირობებს. კეთილსინდისიერების პრინციპი კი უნდა განიმარტოს უფრო ფართოდ, ის ზემოთ მითითებული ასპექტებთან ერთად, ასევე უკავშირდება მორალურ, ზნეობრივ მხარესაც, სამართლიანობას, ერთგულებას და ა. შ. აქედან გამომდინარე,

კეთილსინდისიერება, უპირველეს ყოვლისა, წესიერებას ნიშნავს. შესაბამისად, კეთილსინდისიერების პრინციპის დარღვევა იწვევს დამრღვევი პირის პასუხისმგებლობას.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის მიერ კეთილსინდისიერად იქნა შესრულებული 2017 წლის 04 მაისის N1--- ხელშეკრულებისა (მონტაჟისა) და 2017 წლის 04 მაისის N1--- ხელშეკრულების პირობები, თუმცა მოპასუხე მხარის მიერ არ იქნა გადახდილი დაცვითი-საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემის მონტაჟის ღირებულება 125.48 ლარი და დაცვის მომსახურების ღირებულება 2017 წლის მაისიდან 2017 წლის აგვისტოს თვის ჩათვლით, სულ 996.78 ლარი, რის გამოც სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა ამ ნაწილში საფუძვლიანი და უნდა დაკმაყოფილდეს. შესაბამისად, მოპასუხე შპს „ნ-----ს“-ს შსს დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს დაცვის მომსახურების ღირებულების ანაზღაურება 996.78 ლარის ოდენობით და ასევე დაცვითი-საგანგაშო სიგნალიზაციის სისტემის მონტაჟის ღირებულების გადახდა 125,48 ლარის ოდენობით.

6.3. სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა მოპასუხისათვის პირგადამტეხლოს დაკისრების თაობაზე ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი აღიარებს და ეფუძნება „pacta sunt servanda-ს“ (ხელშეკრულება უნდა შესრულდეს) პრინციპს, რომლის თანახმად ხელშეკრულების მხარემ, რომელმაც იკისრა ვალდებულება, უნდა შეასრულოს ხელშეკრულებით მისივე ნებით შეთანხმებული უფლება-მოვალეობები. შესრულების ვალდებულება პირველ რიგში ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შედეგის დადგომას გულისხმობს. ამავდროულად, პირველადი ვალდებულების შეუსრულებლობისას წარმოიშობა ნაწარმოები შესრულების (ზიანის ანაზღაურება, პირგასამტეხლოს გადახდა და ა.შ.) ვალდებულება სამოქალაქო კანონმდებლობა ვალდებულების დარღვევის პრევენციისათვის ითვალისწინებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის სანივთო და ვალდებულებით სამართლებრივ საშუალებებს, რომლებიც ვალდებულების შესრულებას ემსახურებიან და რომელთა შერჩევა მხარეთა ნებაზეა დამოკიდებული. ასეთ საშუალებათა რიგს განეკუთვნება ვალდებულების უზრუნველყოფის დამატებითი საშუალება პირგასამტეხლო (სუსგ 25.05.2010 წ. საქმე №ას-1220-1480-09).

სამოქალაქო კოდექსის 417-ე მუხლის თანახმად, პირგასამტეხლო – მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა – მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. პირგასამტეხლო წარმოადგენს ვალდებულების შესრულების მიმართ მხარის შესაბამისი ინტერესის უზრუნველყოფის საშუალებას, რომლის გადახდის

ვალდებულების წარმოშობა დაკავშირებულია ვალდებულების დარღვევასთან. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება დამოუკიდებელია ზიანის მიყენების ფაქტის მტკიცებისაგან ანუ, პირგასამტეხლოს მოთხოვნისათვის კრედიტორს არ ეკისრება მიყენებული ზიანის დამტკიცების ვალდებულება. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება კრედიტორს ყოველთვის გააჩნია, მიუხედავად იმისა, განიცადა თუ არა მან ზიანი. მთავარია ვალდებულების დარღვევის ფაქტი. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება და ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლება, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი კრედიტორის ერთი და იგივე ინტერესის დაკმაყოფილებისაკენ არიან მიმართული, დამოუკიდებელ მოთხოვნებად რჩებიან.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია საქმის გარემოებათა გათვალისწინებით შეამციროს შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლო. პირგასამტეხლოს შემცირებისას სასამართლო მხედველობაში იღებს მხარის ქონებრივ მდგომარეობასა და სხვა გარემოებებს, კერძოდ, იმას, თუ როგორია შესრულების ღირებულების, მისი შეუსრულებლობისა და არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის თანაფარდობა პირგასამტეხლოს ოდენობასთან. პირგასამტეხლოს შეუსაბამობის კრიტერიუმად, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, შეიძლება ჩაითვალოს ისეთი გარემოებები, როგორიცაა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირგასამტეხლოს შეუსაბამოდ მაღალი პროცენტი, პირგასამტეხლოს თანხის მნიშვნელოვანი გადაჭარბება ვალდებულების შეუსრულებლობით გამოწვეულ შესაძლო ზიანზე, ვალდებულების შეუსრულებლობის ხანგრძლივობა და სხვა.

პირგასამტეხლო ეკისრება მხარეს იმ დროიდან, როდესაც უნდა ყოფილიყო შესრულებული დარღვეული ვალდებულება – ამ ვალდებულების შესრულებამდე. პირგასამტეხლოს ოდენობის განსაზღვრისას ყურადღება ექცევა რამდენიმე გარემოებას. მათ შორის: ა) პირგასამტეხლოს, როგორც სანქციის ხასიათის მქონე ინსტრუმენტის ფუნქციას, თავიდან აიცილოს დამატებით ვალდებულების დამრღვევი მოქმედებები; ბ) დარღვევის სიმძიმესა და მოცულობას და კრედიტორისათვის წარმოქმნილი საფრთხის ხარისხს; გ) ვალდებულების დამრღვევი პირის ბრალეულობის ხარისხს; დ) პირგასამტეხლოს ფუნქციას, მოიცვას თავის თავში ზიანის ანაზღაურება. პირგასამტეხლოს ოდენობაზე მსჯელობისას გასათვალისწინებელია მოვალის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის ხანგრძლივობა.

შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში რაც შეეხება პირგასამტეხლოს სახით 460,98 ლარის დაკისრებას, შესრულებული ვალდებულების, დაკისრებული დავალიანებისა და ვადის დარღვევის ხარისხიდან გამომდინარე სასამართლო აღნიშნულ ოდენობას შეუსაბამოდ მაღალ ოდენობად მიიჩნევს და თვლის, რომ ამ ნაწილში მოსარჩელის მოთხოვნა ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს, უნდა შემცირდეს პირგასამტეხლოს ოდენობა და შპს „ნ-----ს“

პირგასამტეხლოს სახით უნდა დაეკისროს 230,49 ლარის გადახდა.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის თანახმად კი სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია.

განსახილველ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ქვითრით დასტურდება, რომ მოსარჩელის მიერ სარჩელზე გადახდილია სახელმწიფო ბაჟი 100 (ასი) ლარის ოდენობით. ამავე დროს წარმოდგენილი სასარჩელო განცხადებით საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტი ითხოვდა მოპასუხე - შპს „ნ-----ისთვის“ 1583,24 ლარის გადახდას მოსარჩელის სასარგებლოდ, თუმცა სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და მოპასუხეს - შ-----, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ დაეკისრა 1352,75 ლარის გადახდა, შესაბამისად მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟი უნდა დაეკისროს დაკმაყოფილებული თანხის პროპორციულად, რაც შეადგენს 85 (ოთხმოცდახუთი) ლარს.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი, მე-12, 25¹-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 268-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;
2. მოპასუხე - შპს „ნ-----ს“ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ დაეკისროს დაცვითი სიგნალიზაციის მონტაჟის ღირებულების - 125,48 (ას ოცდახუთი ლარი და ორმოცდარვა თეთრი) ლარის გადახდა;

3. მოპასუხე - შპს „ნ-----ს“ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ დაეკისროს დაცვის მომსახურების ღირებულების - 996,78 (ცხრაას ოთხმოცდათექვსმეტი ლარი და სამოცდათვრამეტი თეთრი) ლარის გადახდა;
4. მოპასუხე - შპს „ნ-----ს“ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ დაეკისროს პირგასამტეხლოს 230,49 (ორასოცდაათი ლარი და ორმოცდაცხრა თეთრი) ლარის გადახდა.
5. მოპასუხე - შპს „ნ-----ს“ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის სასარგებლოდ დაეკისროს 85,00 (ოთხმოცდახუთი) ლარის გადახდა, ამ უკანასკნელის მიერ სარჩელზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის სანაცვლოდ.
6. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო საჩივრით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე: ქ. თბილისი, გრ. რობაქიძის გამზ. №7ა) დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან 14 (თოთხმეტი) დღის ვადაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის (მდებარე: ქ. თბილისი, აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ. №6) მეშვეობით.

მოსამართლე:
გოგიშვილი

ლეილა